

Mi a személyes adat?

Az [általános európai adatvédelmi törvény \(General Data Protection Regulation \(GDPR\)\)](#) értelmében személyes adatnak minősül minden olyan információ, ami egy *azonosított* vagy *azonosítható* természetes személyre vonatkozik ([Cikk 4\(1\)](#)). Például ha egy kórházi adatbázisban szerepel a betegek neve, lakóhelyük irányítószáma, valamint a betegség diagnózisa (1. táblázat), akkor ez személyes adat ha “valaki” (egy támadó, aki az adatbázist látja) képes meghatározni, hogy egy rekord (sor) melyik személyhez tartozik. Első pillantásra az 1. táblázat személyes adatnak tűnik a megjelenő nevek mint azonosítók miatt. A valódi válasz egy kicsit árnyaltabb, mivel előfordulhat, hogy minden névhez több olyan természetes személy tartozik a populációban (pl. Magyarország), akik ugyanabban a kerületben laknak és az adatbázisban nem szerepelnek.

Rekord	Név	Irányítószám	Betegség
1.	Fehér Csaba	1123	Appendicitis
2.	Kovács Kálmán	1117	Meningitis
3.	Nagy Tibor	1113	Gastroenteritis
4.	Kovács Ferenc	1114	Alzheimer
..

1. táblázat: Kórházi adatok

Tegyük fel, hogy Terike néni szomszédja Kovács Ferenc aki Budapesten lakik. Terike néni nagy valószínűséggel nem fogja tudni megmondani, hogy a 4. rekord a szomszédjához tartozik, mivel több Kovács Ferenc is élhet a XI. kerületben azonos adatokkal és nem tudja milyen betegségben szenved K. Ferenc. Ha viszont Terike néni és szomszédja egy 100 fős községben lakik vidéken, ahol csak egyetlen Kovács Ferenc

lakik (2. táblázat), akkor Terike néni teljes bizonyossággal kikövetkeztetheti, hogy a 4. rekord a szomszédjához tartozik. A név és irányítószám külön-külön „kvázi” azonosítója a vidéki K. Ferencnek, de együtt már egyedi azonosítók Terike néni számára. A budapesti K. Ferencnek (1. táblázat) viszont együttesen is csak kvázi azonosítója a két attribútum.

Rekord	Név	Irányítószám	Betegség
1.	Fehér Csaba	1123	Appendicitis
2.	Kovács Kálmán	1117	Meningitis
3.	Nagy Tibor	1113	Gastroenteritis
4.	Kovács Ferenc	8423	Alzheimer
..

2. táblázat: Kórházi adatok vidéki betegekkel

Vagyis a 2. táblázat tartalmazhat személyes adatot (Kovács Ferenc aki egy kis községben lakik), még akkor is, ha több más rekordok nem minősülnek személyes adatnak *Terike néni számára* (pl. mert a többi beteg Budapesti, és rekordjaikhoz több természetes személy illeszkedik).

Most tegyük fel, hogy Zsuzsa néni nővér aki nem ismeri K. Ferencet és hozzáfér a 1. táblázathoz. Mivel Zsuzsa néni férje NAV ellenőr, ezért hozzáfér minden budapesti demográfiai adatához is (3. táblázathoz), és látja, hogy Budapesten három K. Ferenc él, akik rendre 26, 35, és 65 évesek. Tehát az 1. táblázat 4. rekordja a 3. táblázat 3. rekordjához tartozik, mivel az Alzheimer ritka 26 és 35 éves korban. Vagyis Zsuzsa néni jó eséllyel újra-azonosította a kórházi adatbázis 4. rekordját, és így az személyes adat *Zsuzsa néni számára* (ahol az egyedi azonosítók a név, irányítószám és betegség együtt).

Rekord	Név	Adóazonosító jel	Irányítószám	Születési idő
1.	Nagy Olivér	2346758913	8417	1965- 12-12
2.	Kovács Ferenc	6730861841	1114	1991- 03-01
3.	Kovács Ferenc	9770861942	1065	1952- 05-08
4.	Kovács Ferenc	4730361143	1022	1982- 11-28
5.	Nagy Rajmund	8462051823	1434	1954- 11-30
6.	Papp Lajos	7351233971	5423	1988- 05-24
...

3. táblázat: Demográfiai adatok

Utolsó példaként vegyünk egy átalakított kórházi adatbázist (4. táblázat), ami abban különbözik az elsőtől, hogy minden beteghez tárolják a születési dátumot is, viszont a nevük helyett csak a nemüket (férfi/nő) rögzítik.

Rekord	Nem	Irányítószám	Születési dátum	Betegség
1.	Férfi	1123	1943-01-02	Appendicitis
2.	Férfi	1117	1976-08-12	Meningitis
3.	Férfi	1113	1981-01-31	Gastroenteritis
4.	Férfi	1114	1971-03-01	Bronchitis

...

...

...

...

...

4. táblázat: Kórházi adatok átalaktíva

Első ránézésre, egy ilyen adatbázis már nem tartalmaz személyes adatot, hiszen a nevet mint attribútumot eltávolítottuk. Paradox módon, egy ilyen adatbázis is tartalmazhat személyes adatot, mivel a születési dátum, nem, és irányítószám együttese azonosíthat valakit (ugyan sok ezer ember született azonos napon mint K. Ferenc vagy lakik azonos irányítószám alatt, azon emberek száma akik azonos napon születtek és az irányítószámuk is azonos K. Ferenc irányítószámával már jóval kevesebb). [Több tanulmányban](#) is megmutatták, hogy egy milliós populációban az egyének közel 63%-ának egyedi a nemének, irányítószámának, és születési dátumának az együttese, vagyis jó eséllyel nincs még egy olyan ember Magyarországon, aki azonos nemű és akkor született és ott lakik mint az Olvasó.

Tegyük fel, hogy Gizi néni (vagy férje) egy állami szervnél dolgozik, ahol hozzáfér az állampolgárok pontos születési idejéhez és lakhelyéhez (3. táblázat). A fentiek miatt egy olyan kórházi adatbázisban mint a 4. táblázat akár a betegek 63%-ához hozzárendelheti a pontos identitásukat, hiszen minden kórházi rekordhoz hozzá tudja rendelni a neki megfelelő állampolgári adatokat *ha az irányítószám, születési dátum és nem mint attribútumok implicit vagy explicit módon megjelennek mindkét adatbázisban*. Ebben az esetben a név, irányítószám és nem együttese egyedi azonosítója az emberek 63%-ának *Gizi néni számára*.

Plauzibilitás és sikervalószínűségek

Jogosan felmerülhet kérdés; ha Zsuzsa néni jó eséllyel újra tudja azonosítani az 1. táblázat 4. rekordját de Terike néni nem, akkor az személyes adat a GDPR szerint? Hasonlóan ha Gizi néni minden embert 63%-os valószínűséggel azonosít, de egyiket sem teljes bizonyossággal,

akkor a 4. táblázat bármely rekordja személyes adatnak minősül vagy sem? Hasonló bizonytalanság fellép Zsuzsa néni esetében, hiszen ritkán de [fiatal felnőttek is szenvedhetnek Alzheimer kórban](#). Láthatóan Terike néni hihetőbb támadó mint a többiek, hiszen neki „csak” a kórházi adatokhoz kell hozzáférnie és nincs szüksége a 3. táblázathoz, hogy a szomszédja adatát lokalizálja az 1. táblázatban. A GDPR nem definiál explicit felső korlátot arra, hogy mennyire kell egy támadónak plauzibilisnek lennie, és arra sem, hogy ilyen támadásoknak milyen minimális sikervalószínűségűeknek kell lenniük ahhoz, hogy egy rekord azonosítható legyen (azaz személyesnek minősüljön). Viszont megköveteli, hogy a sikervalószínűségek ésszerűen alacsony értékek legyenek **minden rekordra** az adatbázisban a lehető legtöbb plauzibilis támadót figyelembe véve ([Recital 26](#)).

A plauzibilitás és sikervalószínűségek becslésénél figyelembe kell venni a tényt, hogy a potenciális támadók nem feltétlen ismerik a (kvázi) azonosítók összes elemét (pl. csak az irányítószámot, de a születési dátumot nem), valamint ezek megtanulása túl költséges lehet számukra. Például ha a való életben létezik egy Terike néni (vagyis plauzibilis), akkor K. Ferenc rekordja a 2. táblázatban személyes adatnak minősül. Ha Zsuzsa és Gizi néni létezése hihető (vagyis plauzibilis, hogy hozzáférnek a 3. és 4. táblázathoz és ez számukra nem okoz túl nagy költséget), akkor K. Ferenc rekordja az 1. és 4. táblázatban is személyes adatnak minősülhet. Viszont az utóbbi megítélése már nem egyértelmű tekintve a 37%-os hibavalószínűséget Gizi néni esetén, illetve a fiatalkori Alzheimer esélyét Zsuzsa néni esetén.

Egy adat személyes jellege tehát attól függ, hogy milyen potenciális támadók férhetnek hozzá az adatahoz és azok képesek-e meghatározni legalább egy rekord tulajdonosát mint természetes személyt. Ennek megítéléséhez szükséges minden plauzibilis támadás feltérképezése és azok sikervalószínűségeinek becslése. Általánosan igaz, hogy a belső alkalmazottak (a fenti esetben nővérek) gyakran a legvalószínűbb támadók, hiszen részükről kevés technikai

felkészültséget igényel az adatlopás (eleve hozzáférésük van az adatbázisokhoz) függetlenül attól, hogy milyen biztonsági megoldásokkal (tűzfal, jelszó, antivirus, hálózati szegregálás, stb.) védik a kórházi és állami rendszereket külső „hacker” támadásoktól (miközben [ezen védelmek sem nyújtanak garanciát](#) külső támadásokkal szemben).

Megjegyzendő, hogy a fenti **adatok nem azért személyesek, mert érzékeny információt tartalmaznak (pl. betegség), hanem azért, mert egy plauzibilis támadó képes megmondani, hogy melyik rekord melyik természetes személyhez tartozik, függetlenül az adat jellegétől.** Más szavakkal, ha a fenti táblázatok nem tartalmaznák a betegséget mint attribútumot, attól még személyes adatnak minősülhetnek és vonatkozhatnak rá a GDPR kötelezettségei.

Személyes adatok mérése

Hogyan állapíthatjuk meg, hogy egy adatbázis személyes adatokat tartalmaz és így a GDPR hatásköre alá esik? Néhány esetben ez könnyű, például amikor valamely rekord a legtöbb támadó számára egyedi azonosítót tartalmaz (pl. TAJ szám vagy bankszámlaszám). Akkor sem túl nehéz, ha létezik olyan publikusan elérhető másik adatbázis (3. táblázat) amely tartalmazza a azonosítók értékeit néhány rekordra, vagyis Zsuzsa és Gizi néni plauzibilis.

Általános esetben viszont meg kell becsülni minden plauzibilis támadó sikervalószínűségét, ami általában lehetetlen (ez persze nem ment fel a GDPR kötelezettsége alól, amely [előír](#) egy ilyen "best-effort" jellegű elemzést az adat felhasználásától függően). Honnan lehetne tudni, hogy több ezer beteg közül kinek van olyan ismerőse aki hozzáfér a kórházi adatokhoz (pl. egy szomszéd, barát, családtag, munkáltató vagy kolléga, biztosító, bank, stb.) és az mit tud egy betegről vagy betegekről demográfiai adatáról ami a beteg egyedi azonosítója lehet *a populációban?*

Vegyük Terike néni esetét a vidéken élő K. Ferencsel, de most Terike

néni csak az 5. táblázathoz fér hozzá. Ha Terike néni ismeri K. Ferenc nevét, lakhelyét (8423) születési évét (1971), akkor még nem tudja eldönteni, hogy a 3. vagy 4. rekord tartozik hozzá ebben a táblázatban. Ha viszont tudja, hogy a szomszédja gyakran köhög (a pontos betegségét viszont nem ismeri), akkor szinte teljesen biztos lehet benne, hogy a 4. rekord tartozik hozzá mivel a táblázatban más betegségnek nem tünete a köhögés. Vagyis ebben az esetben a 4. rekord bizonyosan személyes adat, amelynek egyedi azonosítója a neve, az irányítószáma, a születési éve, és a betegségének egy tünete (köhögés).

Rekord	Nem	Irányítószám	Születési dátum	Betegség
1.	Kovács Attila	1123	1943-* -02	Meningitis
2.	Kovács Attila	1123	1943-* -02	Appendicitis
3.	Kovács Ferenc	8423	1971-01-*	Gastroenteritis
4.	Kovács Ferenc	8423	1971-01-*	Bronchitis
5.	Nagy Tibor	1313	1981-* -*	Appendicitis
6.	Nagy Tibor	1313	1981-* -*	Meningitis

5. táblázat: Kórházi adatok

Látható, hogy nagyon **nehéz feltételezéseket szabni egy támadó háttértudására és így meghatározni a plauzibilitását**. Napjainkban egyre több adatot osztanak meg magukról vagy egymásról az emberek akarva vagy akaratlan, így nem lehet tudni, hogy ki rendelkezik elég

tudással ahhoz, megtalálja az illető rekordját egy adatbázisban.

Adatok egyedisége az adatbázisban és a populációban

A fenti nehézségek ellenére a GDPR [előírhatja](#) az adatok azonosíthatóságának best-effort elemzését, aminek megítélése sajnos elég szubjektív, hiszen mindig kimaradhat egy Terike néni a felsorolásból, akinek létezése csak később lesz nyilvánvaló. Vagyis **az adat azonosíthatósága (és személyes jellege) idővel változhat**. Ennek a törvény tudatában van, és ezért ezekben az esetekben [újabb](#) analízist elő.

Az azonosíthatóság eldöntéséhez szükséges tudnunk, hogy egy rekord attribútum-értékei mennyire egyediek a populációban (és nem az adatbázisban), ahonnan a rekord számozik. Visszautalva az első példára, ha több Kovács Ferenc nevű ember él a XI. kerületben, akkor az 1. táblázat 4. rekordja nem személyes adat Terike néni (és valószínűleg senki más) számára. Annak eldöntése, hogy egy rekord egyedi-e az adott populációban viszont általában nehéz, hiszen ritkán ismerjük a populáció minden tagját. Ugyan léteznek [statisztikai modellek és eszközök rekordok egyediségének becslésére egy populációban](#), ezen modellek többsége legjobb esetben is csak az átlagos de nem a legrosszabb esetekre adnak valamilyen mérőszámot rekordok egyediségére.

A személyes adatok egy egyszerűbb és objektívebb indikátora a gyakorlatban a rekordok egyedisége **az adatbázisban** (és nem a populációban). Egy rekord egyedi, ha attribútumok egy részhalmazának-értékei (amit egy plauzibilis támadó ismerhet és így azonosíthatja a rekord tulajdonosát) egyediek rá nézve az adatbázisban, vagyis nincs más rekord aminek ilyen attribútum-értékei lennének. A fenti példában, ha K. Ferenc egyedi a nemét, irányítószámát, és születési dátumát nézve a 2. táblázatban, akkor Terike néni könnyen lokalizálhatja vidéki szomszédjának rekordját. Ha viszont k rekord rendelkezik ilyen attribútum értékekkel, akkor Terike néni nem tudja meghatározni, hogy

melyik rekord tartozik a szomszédjához, *feltéve, hogy nincs más információja szomszédja betegségének tüneteiről* (pontosabban ha tippel, akkor az esélye, hogy eltalálja a szomszédja rekordját $1/k$). Ezt illusztrálja az 6. táblázat, ahol $k = 2$.

Rekord	Nem	Irányítószám	Születési dátum	Betegség
1.	Férfi	1123	1943-*–02	Meningitis
2.	Férfi	1123	1943-*–02	Appendicitis
3.	Férfi	8423	1971-01-*	Bronchitis
4.	Férfi	8423	1971-01-*	Appendicitis
5.	Nő	1313	1981-*–*	Appendicitis
6.	Nő	1313	1981-*–*	Meningitis

6. táblázat: Kórházi adatok, $k = 2$

Természetesen, **ha egy rekord egyedi az adatbázisban, az nem jelenti azt, hogy egyedi a populációban is** (ld. a budapesti Kovács Ferenc esetét az 1. táblázatban). Más szavakkal egyedi rekordok az adatbázisban nem feltétlen minősülnek személyes adatnak, de nem túl biztatóak ilyen rekordok jelenléte főleg ha a populáción belüli egyediségét nem lehet cáfolni vagy az adatbázis tartalmazza a populáció nagy részét (ami nem ritka manapság). Ezért a gyakorlatban legtöbbször csak az adatbázison belüli egyediséget használják az adat személyességének mérésére; ha egy adatbázisban vannak olyan rekordok, amelyek egyediek valamely plauzibilis támadó számára (Terike néni aki ismeri a lakhelyet, nevet és születési dátumot), akkor jó eséllyel tartalmaz személyes adatot az adatbázis.

Komplex, sok attribútumú személyes adatok

Napjaink legtöbb adathalmaza lényegesen több attribútumot tartalmaz mint a fenti kórházi adatbázis. Például tartalmazhatja egy személy által

meglátogatott helyeket, megvásárolt termékeket, megnézett filmeket, stb. Az összes attribútumok száma ilyenkor megegyezik az összes lehetséges hellyel, megvásárolható termékkel, vagy létező filmmel, melyek száma akár több ezer is lehet, értékük pedig 1 ha a kérdéses személy meglátogatta/megvásárolta/megtekintette az adott helyet/árut/filmet, máskülönben 0. Egy ilyen adatbázist illusztrál a 7. táblázat, ahol az attribútumok Budapest főbb helyeinek (POI) felel meg.

Rekord	Móricz Zsigmond körtér	Allee	Mom park	...	Moszkva tér
1.	0	1	1	...	0
2.	1	1	1	...	0
3.	0	0	0	...	1
4.	0	0	1	...	1
...

7. táblázat: Komplex adatbázis

Az ilyen adathalmazok szinte mindig személyes adatnak minősülnek, mivel (1) a rekordok általában rendkívül egyediek az attribútumok nagy száma miatt (2) a sok attribútum közül elég csak néhányat ismerni ahhoz, hogy a illető rekordját lokalizálni tudjuk, (3) az ilyen nagy adathalmazok gyakran a populáció jó részét lefedik. Például tegyük fel, hogy bárki megismerheti egy személy K meglátogatott helyét az illető Facebook/Instagram profilját elemezve. Tegyük fel továbbá, hogy egy telecom cég szeretné megosztani egy másik céggel minden egyes előfizetője által meglátogatott helyek (cella tornyok) listáját úgy, hogy más attribútumot (név, telefonszám, stb.) nem oszt meg az előfizetőkről. Személyes adat-e az előfizetőnkénti meglátogatott helyek listája? Nagy valószínűséggel igen, hiszen kevesebb mint 5–10 torony (POI) ismerete egyedivé tesz egy rekordot. Ezt a jelenséget a következőkben illusztráljuk egy hasonló példán.

Esettanulmány: Tömegközlekedési adatok

Példaként nézzünk egy komplexebb adathalmazt, ami tartalmazza egy 1.5 millió lakosú város közlekedési metró- és busz hálózatának használatát. Adott két adatbázis, amelynek minden egyes sora megfelel egy elektronikus jegynek, és tartalmazza azon állomások listáját, ahol a jegyet érvényesítették/leolvasták. A továbbiakban tegyük fel, hogy egy utas csakis egy jegyet használt a megfigyelt időtartamban (3 nap), vagyis minden sor megfelel egy utas által meglátogatott állomások egy részhalmazának (tehát egy állomás csak egyszer szerepelhet egy rekordban). A metró adatbázisban összesen 68 állomás (attribútum) és 847 668 utas (rekord) található. A busz adatbázisban 893 állomás (attribútum) és 773 295 utas (rekord). Az adatbázisok főbb jellemzőit a 8. táblázat mutatja.

	Metró	Busz
Utasok száma	847,668	773,295
Állomások száma	68	893
Legtöbb állomás utasonként	26	53
Átlagos állomások száma utasonként	1.97	2.75
Állomások számának szórása utasonként	1.64	2.53

8. táblázat: Metró- és buszállomások látogatottsága

Két főbb támadást képzelhetünk el:

1. A támadó ismeri egy tetszőleges utas K tetszőleges állomását, és lokalizálni szeretné az utas rekordját.
2. A támadó ismeri egy tetszőleges utas K legtöbbször látogatott állomását (vagyis az utas TOP K állomását), és lokalizálni szeretné az utas rekordját.

A cél mindkét esetben az utas többi állomásának kiolvasása a megtalált

rekordból . Mindkét támadás plauzibilis ha K nem túl nagy, hiszen szinte bármely utas publikus közösségi profiljából (Facebook/Instagram/Twitter stb.) könnyen meghatározható az általuk meglátogatott helyek és így az azokhoz legközelebben elhelyezkedő állomások listája (pl. lakóhely, munkahelyhez, egyéb szabadidős tevékenység). A sikervalószínűség mindkét esetben K értékétől függ, amit alább becslünk a rekordok egyediségével (az adatbázisban).

TOP K állomások egyedisége

Először minden utas TOP K állomását meghatározzuk, majd megnézzük, hogy hány utasnak egyedi a TOP K állomása az adatbázisban. Ez könnyű. Az alábbi táblázat mutatja, hogy az adatbázis rekordjainak hány százaléka egyedi a TOP K állomásukat tekintve.

Top- K	Metró	Busz
Top-2	0.03%	5.56%
Top-3	21.4%	41.4%
Top-4	82.1%	79.4%
Top-5	97.4%	96.3%

Látható, hogy az utasok 21%-ának egyedi a TOP 3 állomása. A gyakorlatban a TOP-3 állomás könnyen meghatározható egy személyről, de sokan jóval több információt megosztanak magukról közösségi portálokon (pl. képek formájában), ezért náluk akár $K > 5$ támadó is lehet plauzibilis több mint 95%-os sikervalószínűséggel, feltéve ha az adatbázis elég nagy és nagyjából lefedi az egész populációt.

Tetszőleges K állomás egyedisége

A rekordokban előforduló összes K állomás vizsgálata túl sokáig tartana, ezért inkább egyszerű véletlen mintavételezéssel becsüljük az egyediséget. A [részleteket](#) mellőzve, itt egy egyszerű módszert

mutatunk.

Első lépésként véletlenszerűen kiválasztunk egy rekordot (minden rekordot ugyanolyan eséllyel), majd annak K tetszőleges állomását szintén véletlenszerűen (minden K állomást a rekordból ugyanolyan valószínűséggel). Végül megnézzük, hogy hány másik utas rekordja tartalmazza ezt a K állomást. A kísérlet sikeres, ha nincs más utas akinek rekordjában szerepel ez a K állomás (vagyis az első lépésben kiválasztott rekord egyedi a második lépésben kiválasztott állomásait tekintve). Ezt a kísérletet megismételjük elég sokszor (mondjuk 10000), és kiszámoljuk a sikeres kísérletek százalékos arányát, amelyet az alábbi táblázat mutat.

K	Metró	Busz
2	12.7%	23.8%
3	20.2%	35.7%
4	32.4%	48.6%
5	52.7%	52.7%
6	74.1%	62.2%
7	87.7%	83.8%

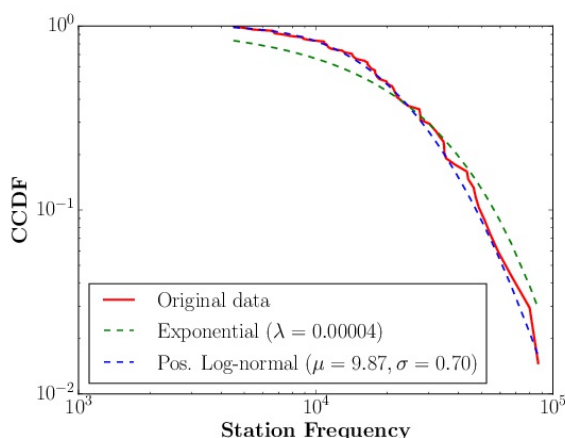
Egyediség egyéb indikátorai

Az egyediség egy másik és gyorsabban számolható (de kevésbé pontos) indikátora lehet a sok egyedi rekordot tartalmazó adatbázisok [két globális tulajdonsága](#): az adatrítkaság (**sparseness**) és az állomások gyakoriságának [heavy tailed](#) eloszlása.

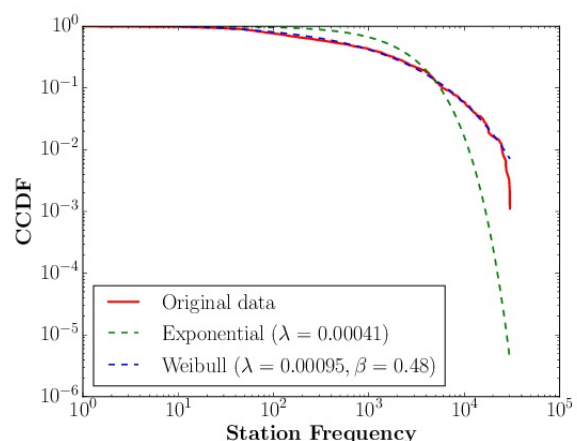
Egy adathalmaz ritka, ha minden utas csak néhány állomást látogatott meg. Ez a mi esetünkben valóban igaz, hiszen az átlagos állomás-szám rekordonként kevesebb mint 3 mindkét adathalmazra, aminek a szórása szintén kisebb mint 3 (8. táblázat).

A heavy-tailed tulajdonság nagyjából azt jelenti, hogy a legtöbb állomás gyakorisága alacsony az adathalmazban. Precízebben fogalmazva, ha ábrázoljuk az állomások elfordulási számának (gyakoriságának) eloszlását az adatbázisban, akkor ezen eloszlás sűrűségfüggvényének a farka "vastagabb", mint egy [exponenciális eloszlás](#) sűrűségfüggvényének farka. Ilyen ismertebb eloszlások pl. a [power law](#) és a [log-normál](#). A következő ábrák illusztrálják a metró és busz adathalmazok heavy-tailed tulajdonságát. Ábrázoltuk az állomások gyakoriságának a kumulatív eloszlás függvényét (CCDF), valamint az erre legjobban illeszkedő exponenciális és heavy-tailed modellt. Ezen ábrák mutatják, hogy az exponenciális modell lényegesen rosszabbul illeszkedik mint a legjobb heavy-tailed modellek, amelyek a mi esetünkben a pozitív log-normál és [Weibull](#) eloszlások voltak. Az illeszkedést a [powerlaw](#) python csomaggal számoltuk. Érdeemes megjegyezni, hogy a vizsgált heavy-tailed eloszlásoknak több paraméterük van mint az exponenciális eloszlásnak, ezért [overfitting](#) miatt a heavy-tailed eloszlások lehet, hogy csak az adatbázist modellezzik pontosabban de nem a populációt (habár ennek esélye kicsi, mivel az adatbázisok jelen esetben elég nagyok).

Metro

Busz

Konklúzió

Láthattuk, hogy az adatok azonosíthatóságának és így személyes jellegének megítélése attól függ, hogy ki férhet hozzá az adathoz és

milyen előzetes (háttér)tudással rendelkezik az adattulajdonosokról. Viszont a támadó plauzibilitását (az egyénekről alkotott háttértudását) nehéz igazolni. Ennek oka, hogy napjainkban rengeteg adat érhető el az emberekről, amit részben ő maguk részben más [cégek](#) vagy [személyek](#) osztanak meg akarva vagy akaratlanul. Az azonosíthatóság sikerválószínűségét sem mindig könnyű számolni, főleg ha az adat komplex (sok attribútumot tartalmaz).

Megmutattuk, hogy egy Budapest nagyságú városban a tömegközlekedést használó emberek által meglátogatott állomások listája egyedi, és kevesebb mint 5 állomás ismerete elég ahhoz, hogy egy ilyen adatbázisban bárki azonosítson egy utast és kiolvassa az összes általa érintett állomást. Így ez az adatbázis nagy valószínűséggel személyes adat. Ez azt is jelenti, hogy ha a rendszert üzemeltető cég meg szeretné osztani ezt az adatot egy harmadik féllel adatelemzés céljából (pl. hogy lássák hova kell új állomást építeni), ahhoz vagy az utasok beleegyezését kell kérniük, vagy anonimizálni kell az adatbázist úgy, hogy már nem azonosítható benne senki és így nem vonatkoznak rá a GDPR kötelezettségei. Ez a kérdés könnyen aktuálissá válhat Budapesten is a [közelgő elektronikus jegyrendszer](#) bevezetésével.

Végül megjegyezzük, hogy a leírt megállapítások minden adatra igazak ahol személyekről tárolnak bármilyen (nem feltétlenül érzékeny) adatot és ezek a személyek valamely plauzibilis támadó által azonosíthatók.